

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Stanowisko
XXXIII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich
w sprawie poparcia utworzenia Muzeum Dzieci Zamojszczyzny
na terenie Willi Rózin w Zwierzyńcu

Karpacz, 17 czerwca 2026 roku

Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich, mając na uwadze potrzebę i moralny obowiązek trwałego upamiętnienia ofiar oraz upowszechnienia wiedzy o tragicznej historii losów dzieci wysiedlonych z Zamojszczyzny, popiera utworzenie Muzeum Dzieci Zamojszczyzny na terenie Willi Rózin w Zwierzyńcu.

Powołanie takiej jednostki ma ogromne znaczenie dla zachowania pamięci o tragicznych losach osób wysiedlonych z Zamojszczyzny, których ogółem od listopada 1942 r. do sierpnia 1943 r. deportowano ponad 110 tys., przy czym aż 30 tys. z nich stanowiły właśnie dzieci. Należy pamiętać, że ok. 10 tys. tzw. Dzieci Zamojszczyzny straciło życie bądź zaginęło, a ok. 4,5 tys. przeznaczono do germanizacji. Dlatego też powstałe Muzeum stanowiłoby nie tylko miejsce upamiętnienia najmłodszych ofiar wojny, ale także centrum edukacyjne dla przyszłych pokoleń, w duchu przestrogi przed powtórzeniem się tej zbrodni.

Miejszem planowanego Muzeum jest Willa Rózin w Zwierzyńcu. Ta lokalizacja posiada szczególne, historyczne uzasadnienie, ponieważ to właśnie w Zwierzyńcu funkcjonował obóz przesiedleńczy, w którym przetrzymywano najmłodszych. Sama zaś Willa Rózin była miejscem zamieszkania Róży i Jana Zamojskich, którzy z narażeniem własnego życia i z ogromnym poświęceniem ratowali dzieci, więzione w bardzo złych warunkach. Fakty te nadają lokalizacji Muzeum wyjątkowego, symbolicznego wymiaru.

Muzeum Dzieci Zamojszczyzny – utworzone i prowadzone przez Powiat Zamojski – będzie nie tylko istotnym, ale koniecznym ośrodkiem, zachowania wiedzy o akcji wysiedleńczej na Zamojszczyźnie. Nasza narodowa tożsamość kształtuje się wszakże właśnie dzięki zbiorowej pamięci o ważnych kartach w historii Ojczyzny. Dlatego też w hołdzie ofiarom oraz w poczuciu odpowiedzialności za przyszłe pokolenie Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich w pełni wspiera utworzenie takiej placówki na terenie Zamojszczyzny.

Przewodniczący
XXXIII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka